

Sygn. akt I C 800/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Lidia Grzelak

Protokolant Aleksandra Czaplicka

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2016 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. (...) (...)w G.

przeciwko S. M. i P. L. (1)

o zapłatę 10107,65 zł

I powództwo oddala;

II zasądza od powoda B. (...) (...)w G. solidarnie na rzecz pozwanych S. M. i P. L. (1) kwotę 4817,00 zł (cztery tysiące osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 800/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 stycznia 2016 r. wniesionym do Sądu Rejonowego w Elblągu powód B. (...) (...) w G. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych S. M. i P. L. (1) kwoty 10107,65 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu tj. 21 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Kwota dochodzona pozwem stanowiła należności z tytułu umowy pożyczki zawartej przez poprzednika prawnego pozwanych S. L. z poprzednikiem prawnym powoda tj. (...) Bank (...) S.A. w W..

W dniu 3 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy w Elblągu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie X Nc 3163/16, uwzględniając powództwo w całości.

Pozwani S. M. i P. L. (1) w ustawowym terminie wnieśli sprzeciw od w/w nakazu zapłaty, wnosząc o przekazanie sprawy według właściwości ogólnej do Sądu Rejonowego w Ciechanowie. Podnieśli ponadto zarzuty przedawnienia roszczenia oraz braku legitymacji czynnej powoda.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 2 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy w Elblągu przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ciechanowie jako właściwemu miejscowo.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Bank (...) S.A. w W. i S. L. zawarli w dniu 20 marca 2009 r. umowę o pożyczki nr (...). Wysokość pożyczki wyniosła 7000,00 zł. Spłata pożyczki miała nastąpić w 48 ratach miesięcznych w wysokości i terminach ustalonych w planie spłaty stanowiącym integralną część umowy. Zgodnie z umową kredyt był oprocentowany według stopu zmiennej. Niespłacenie zadłużenia w ustalonym terminie powodowało wypowiedzenie umowy i powstanie zadłużenia przeterminowanego, od którego pobierane są odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym (umowa k. 41 – 42 akt I Ns 333/12).

S. L. zmarł dnia 20 czerwca 2010 r. Spadek po nim nabyli siostra S. M. oraz bracia P. L. (2) i P. L. (1) po 1/3 części (akta I Ns 333/12).

B. (...) (...)w G. wystawił w dniu 18 grudnia 2015 r. wyciąg z ksiąg rachunkowych, z którego wynika, że w dniu 16 stycznia 2015 r. nabył na podstawie cesji wierzytelności wierzytelność przysługującą (...) Bank (...) S.A. w W. w stosunku do S. L. z tytułu umowy pożyczki gotówkowej z dnia 20 marca 2009 r. w łącznej kwocie 10107,65 zł, w tym 5162,08 zł – kapitał, 4873,92 zł – odsetki, 71,65 zł – koszty (wyciąg z ksiąg rachunkowych k. 7).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt sprawy I Ns 333/12 oraz zebranych w sprawie dokumentów, których prawdziwość nie budzi wątpliwości Sądu. Szczególne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w kontekście podniesionych przez pozwanych zarzutów przedawnienia oraz braku legitymacji czynnej powoda mają treść umowy z dnia 20 marca 2009 r. oraz brak harmonogramu spłaty pożyczki, jak również brak umowy cesji wierzytelności.

Pozwani S. M. i P. L. (1) kwestionowali istnienie legitymacji czynnej po stronie powodowej. Powód przedstawił wyciąg z ksiąg rachunkowych z dnia 18 grudnia 2015 r., z którego wynika, że w dniu 16 stycznia 2015 r. nabył na podstawie cesji wierzytelności wierzytelność przysługującą (...) Bank (...) S.A. w W. w stosunku do S. L. z tytułu umowy pożyczki gotówkowej z dnia 20 marca 2009 r. w łącznej kwocie 10107,65 zł, w tym 5162,08 zł – kapitał, 4873,92 zł – odsetki, 71,65 zł – koszty. Sąd ustalił wprawdzie treść pierwotnej umowy łączącej bank ze spadkodawcą, która została złożona do akt sprawy I Ns 333/12, jednakże bez załącznika w postaci harmonogramu spłaty, co nie pozwala na ustalenie, kiedy miała rozpocząć się spłata, a kiedy zakończyć. Tym niemniej, należy przyjąć, że terminowa spłata pożyczki - co do zasady - zgodnie z umową powinna zakończyć się do 20 marca 2013 r. (po upływie 48 miesięcy). Powód nie wyjaśnił również czy umowa pożyczki wygasła czy też została wypowiedziana, a jeśli tak to kiedy i ze skutkiem na jaki dzień. Brak tych danych nie pozwala na ocenę prawidłowości wyliczenia należności dochodzonej pozwem, jak też ustalenia czy – jak podnoszą pozwani – nastąpiło przedawnienie roszczenia. Ustalenie, że umowa nie została wypowiedziana przed upływem terminu, prowadzi do wniosku, że przedawnieniu nie uległy jedynie raty wymagalne w okresie od 21 stycznia 2013 r. do 20 marca 2013 r. tj. na 3 lata przed wytoczeniem powództwa.

Nie ulega wątpliwości, że to na powodzie spoczywa ciężar dowodu. Zgodnie bowiem z art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Z przepisu tego wynikają dwie ogólne reguły: pierwsza - wprowadzająca wymóg udowodnienia faktu, z którego wywodzone są skutki prawne oraz druga - wprowadzająca wymóg udowodnienia tegoż faktu przez stronę, która wywodzi z niego skutki prawne. W konsekwencji ciężar udowodnienia istnienia zadłużenia w kwocie 10107,65 zł, z którego wywodzone jest roszczenie dochodzone przeciwko spadkobiercom S. L. w niniejszej sprawie, spoczywał na powodzie B. (...) (...) w G..

Powód B. (...) (...)w G. wystawił dokument urzędowy - wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego, w którym opisał wierzytelność, dochodzoną w niniejszym postępowaniu. Nie oznacza to jednak, że wierzytelność ta rzeczywiście istniała w dacie cesji wierzytelności tj. w dniu 15 stycznia 2015 r. i obciążała pozwanych jako spadkobierców S. L.. Sąd nie podziela stanowiska powoda, że wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego jest wystarczającym dowodem na istnienie wierzytelności.

Zgodnie z art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, księgi rachunkowe funduszu sekurytyzacyjnego, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie

się praw lub pokwitowanie odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych. Przepis ten stanowi więc jedynie o tym, że wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego ma moc dokumentu urzędowego, a co za tym idzie stanowi podstawę wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Nie przesądza jednak o istnieniu wierzytelności nabytej przez fundusz sekurytyzacyjny w drodze przelewu.

Warto w tym miejscu zaprezentować stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uzasadnieniu uchwały z dnia 7 października 2009 r. w sprawie III CZP 65/09, które to stanowisko Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela. Otóż Sąd Najwyższy stwierdził, że dokonanie zapisu w księgach funduszu o istnieniu wierzytelności nie wiąże się z domniemaniem prawnym, iż wierzytelność ta istnieje, brak jest bowiem jakiegokolwiek sposobu kontroli prawidłowości podstaw dokonywanych wpisów, poza ich prawidłowością formalną. Podkreśla, że o ile należy przyjąć, że wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego potwierdza fakt dokonania cesji (nabycia wierzytelności), o tyle do wykazania skuteczności tego nabycia w świetle prawa cywilnego lub szerzej - do wykazania istnienia wierzytelności w razie zaprzeczenia przez pozwanego jej istnieniu, konieczne jest przedstawienie przez Fundusz odpowiednich dowodów. Sąd podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie V CSK 329/12, iż, wynikające z art. 244 § 1 kpc w zw. z art. 194 ustawy z 2004 r. o funduszach inwestycyjnych domniemanie zgodności z prawdą danych ujawnionych w wyciągu funduszu sekurytyzacyjnego należy ściśle wiązać tylko z tymi okolicznościami, które według przepisów szczególnych powinny być przedmiotem zapisów w księgach rachunkowych prowadzonych przez fundusz sekurytyzacyjny. Wyciąg z ksiąg funduszu nie może zawierać innych danych ponad te, które ujawniane są w samych księgach rachunkowych według przepisów ustawy z 1994 r. o rachunkowości i przepisów wykonawczych do tej ustawy. Dane ujmowane w księgach rachunkowych funduszu oraz wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić dowód jedynie tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia, np. cesji wierzytelności. Dokumenty te potwierdzają więc sam fakt zdarzenia w postaci cesji wierzytelności. Nie stanowią one jednak dowodu na skuteczność dokonanej cesji wierzytelności oraz istnienia i wysokości nabytej wierzytelności. Okoliczności te, w razie ich kwestionowania przez stronę przeciwną, powinien wykazać fundusz odpowiednimi dowodowymi, zgodnie z ciężarem dowodu wynikającym z art. 6 kc.

Wskazać należy w tym miejscu, że powód B. (...) (...)w G. nie wykazał skutecznie, aby w ramach umowy przelewu wierzytelności zawartej z (...) Bank (...) S.A. w W., nabył również wierzytelność przysługującą bankowi wobec spadkobierców S. L.. Do pozwu nie dołączono załącznika, zawierającego listę wierzytelności objętych tą umową, z której wynikałoby, że nastąpiła sprzedaż tej konkretnej wierzytelności.

Brak jest również dowodów potwierdzających wysokość należności, co jest wynikiem m. in. braku harmonogramu spłaty pożyczki czy też dowodów potwierdzających jej wypowiedzenie przed upływem terminu na jaki została umowa pożyczki zawarta tj. przed 20 marca 2013 r.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo B. (...) (...)w G. nie zasługuje na uwzględnienie. Powód B. (...) (...)w G. wniósł w dniu 21 stycznia 2016 r. pozew przeciwko pozwanym solidarnie S. M. i P. L. (1) domagając się zasądzenia kwoty 10107,65 zł, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

Niewątpliwie, pozwani S. M. i P. L. (1) należą do kręgu następców prawnych S. L., co wynika wprost z postanowienia Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie I Ns 333/12.

Zgodnie z art. 1034. § 1 kc, do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe.

Kwestia wykazania legitymacji procesowej powoda została omówiona powyżej.

Ustosunkowując się zaś do zarzutu przedawnienia, wskazać należy, że pierwotny wierzyciel – (...) Bank (...) S.A. w W., który zawarł z poprzednikiem prawnym pozwanych umowę pożyczki i któremu przedmiotowa wierzytelność pierwotnie przysługiwała, jest przedsiębiorcą, a wierzytelność ta była związana z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej. A zatem w tej sytuacji do przedawnienia przysługujących mu roszczeń stosownie do treści art. 118 kc znajdzie zastosowanie termin 3 – letni. Zgodnie bowiem z art. 118 kc, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat 10, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - 3 lata. Stosownie zaś do treści art. 120 § 1 zd. 1 kc bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

W niniejszej sprawie powód B. (...) (...)w G. nie wykazał, aby umowa została przez pierwotnego wierzyciela wypowiedziana przed upływem terminu na jaki została zawarta, a zatem uznać należy, że umowa wygasła z upływem terminu na jaki została zawarta tj. po upływie 48 miesięcy. Oznacza to, że wygasła z dniem 20 marca 2013 r. Jak wskazano powyżej, powód B. (...) (...)w G. nie wykazał również jak została ustalona wysokość dochodzonego roszczenia.

Uznać zatem należy, że – zgodnie z art. 118 kpc – przedawnieniu uległy raty wymagalne w okresie 3 lat przed wytoczeniem powództwa, a zatem wymagalne przed 21 stycznia 2013 r. W tym zakresie zatem zarzut przedawnienia uznać należy za zasadny. Nie uległy natomiast przedawnieniu raty wymagalne w okresie od 21 stycznia 2013 r. do dnia 20 marca 2013 r. Jak wskazano powyżej, powód nie przedstawił jednakże harmonogramu spłaty pożyczki, stanowiącego integralną część umowy. W związku z powyższym brak jest możliwości ustalenia w jakim zakresie tj. co do jakiej kwoty, roszczenie nie uległo przedawnieniu. Nie jest zatem możliwe uwzględnienie powództwa chociażby w tej części.

W związku z powyższym Sąd powództwo oddalił, uznając je za niezasadne.

Powód przegrał proces w całości. Zgodnie z zasadą wyrażoną w art 98 strona przegrywająca zobowiązana jest do zwrotu kosztów procesu. Na koszty procesu poniesione przez pozwanych, do których zwrotu zobowiązany jest powód składają koszty zastępstwa procesowego z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w łącznej kwocie 4817,00 zł ustalone stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.